

ИЗВЈЕШТАЈ
о оијени подобности теме и кандидата за израду докторске дисертације

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Орган који је именовао комисију: Научно-наставно вијеће Филозофског факултета

Датум именовања комисије: 15. 9.2016.

Број одлуке: 07/3.1620-24/16

Састав комисије:

1.	Јоргић Драженко	ванредни професор	педагошке науке/андрагогија
	Презиме и име	Звање	Научно поље и ужа научна област
	Филозовски факултет Бања Лука		предсједник
	Установа у којој је запослен-а		Функција у комисији
2.	Бундало Душанка	ванредни професор	рачунарске науке и информационе технологије
	Презиме и име	Звање	Научно поље и ужа научна област
	Филозофски факултет Бања Лука		члан
	Установа у којој је запослен-а		Функција у комисији
3.	Маврак Мирјана	ванредни професор	педагошке науке/андрагогија
	Презиме и име	Звање	Научно поље и ужа научна област
	Филозофски факултет Сарајево		члан
	Установа у којој је запослен-а		Функција у комисији

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме: Жарко (Марко) Арбиња
2. Датум рођења: 12. 9. 1974. Мјесто и држава рођења: Соколац, СФРЈ

II.1 Основне студије

Година уписа: Година завршетка: Просјечна оцјена током студија:

Универзитет: Српско Сарајево

Факултет/и: Филозофски

Студијски програм: Педагогија и психологија

Звање: професор педагогије и психологије

II.2 Мастер или магистарске студије

Година уписа: Година завршетка: Просјечна оцјена током студија:

Универзитет: Источно Сарајево

Факултет/и: Филозофски

Студијски програм: Педагогија

Звање: магистар педагошких наука

Научна област: Педагогија

Наслов завршног рада: Информационе технологије у функцији неформалног образовања

II.3 Докторске студије

Година уписа:

Факултет/и: Филозофски факултет Бања Лука

Студијски програм: Педагогија

Број ЕЦТС до сада остварених:

Просјечна оцјена током студија:

II.4 Приказ научних и стручних радова кандидата

P. бр.	Аутори, наслов, издавач, број страница	Категорија ¹
1.	Арбиња, М. Ж. (2015). Ставови наставника о примјени информационих технологија у стручном усавршавању и самообразовању. Радови (Часопис за хуманистичке и друштвене науке), број 22, Универзитет у Бањој Луци, Филозофски факултет, стр. 101-116. (Оригинални научни рад, DOI 10.7251/RAD 1622007A).	прва

Кратак опис садржине:

Аутор је у раду представио резултате истраживања у коме су испитивани ставови наставника основних школа према примјени информационих технологија у стручном усавршавању и самообразовању наставника. Циљ истраживања био је да се испита општи став наставника према наведеним технологијама у датом контексту, као и евентуалне статистички значајне разлике у погледу испитиваних ставова унутар одређених социјално-статусних обиљежја наставника. Истраживање је емпириског неексперименталног карактера за које је аутор сачинио и користио властите инструменте, а податке прикупио анкетирањем и обрадио непараметарским статистичким методама. Резултати истраживања показују да је код испитиваних наставника, као општи, присутан умјерено позитиван став према информационим технологијама у датом контексту. У оквиру социјално-статусних обиљежја забиљежена је статистички значајна разлика, у погледу испитиваних ставова, између одређених категорија унутар варијабли: пол, старосна доб и школска спрема. Поред тога што су резултати истраживања показали да наставници према испитиваној појави имају умјерено позитиван став, нађено је да значајно позитивније ставове по датом питању имају: наставнице од наставника, наставници млађе старосне доби од својих старијих колега, као и наставници који посједују више нивое школске спреме од наставника са нижим нивоима ове спреме.

Рад припада проблематици докторске дисертације: **ДА** **НЕ** **ДЈЕЛИМИЧНО**

P. бр.	Аутори, наслов, издавач, број страница	Категорија
2.	Арбиња, М. Ж. (2016). Информационе технологије у стручном усавршавању и самообразовању наставника. <i>Нова школа</i> (Часопис за теорију и праксу савремене школе и предшколства), број X(2), Педагошки факултет, Бијељина, стр. 53-68. (Оригинални научни рад, DOI 10.7251/NS1502053A).	прва

Кратак опис садржине:

У овом раду представљени су резултати истраживања о примјени информационих технологија у стручном усавршавању и самообразовању наставника у основним школама. Циљ истраживања био је да се испита примјена информационих технологија у процесу стручног усавршавања и самообразовања, као и да ли постоји разлика у примјени ових технологија у наведене сврхе у оквиру одређених социјално-статусних обиљежја наставника. Аутор је за потребе рада конструисао властите инструменте, на основу којих је, путем анкетирања заснованог на добровољној основи, од случајно бираних јединица узорка, прикупио податке које је обрадио статистичким методама у складу са

¹ Категорија се односи на оне часописе и научне скупове који су категорисани у складу са Правилником о публиковању научних публикација („Службени гласник РС“, бр. 77/10) и Правилником о мјерилима за остваривање и финансирање Програма одржавања научних скупова („Службени гласник РС“, бр. 102/14).

задовољавањем претпоставки о њиховој примјени. Резултати истраживања су показали да наставници *понекада* примјењују информационе технологије у наведене сврхе. Такође, резултати истраживања су показали да у оквиру неких од испитиваних социјално-статусних обиљежја наставника постоје статистички значајне разлике у погледу примјене наведених технологија у датом образовном контексту.

Рад припада проблематици докторске дисертације: ДА НЕ ДЈЕЛИМИЧНО

Да ли кандидат испуњава услове?

ДА

НЕ

III ПОДАЦИ О МЕНТОРУ/КОМЕНТОРА

Биографија ментора/коментора (до 1000 карактера):

ДРАЖЕНКО ЈОРГИЋ (рођен 28. марта 1974. године у Бањалуци). Основну и средњу школу, као и Филозофски факултет завршио је у Бањалуци. Дипломирао је (2000 год.) на Одсјеку за педагогију истог факултета. На истом факултету је магистрирао (2005) и докторирао (2009). Ради од 2001. год на Филозофском факултету. Био је асистент на предметима Школска педагогија, Дидактика, Васпитање за демократију, Методика рада педагога, Андрагогија, Школска педагогија, Основи дидактике, Наставни системи и Дидактичке иновације.

Резултате досадашњих теоријских проучавања и емпиријских истраживања у педагогији и андрагогији објавио је у виду четири монографије („Педагошка евалуација и (ауто)корекција“, „Интерактивно стручно усавршавање наставника“, „Развој професионалних компетенција наставника“ и „Модели стручног усавршавања наставника“) и око 45 научних и стручних чланака. Подручје проучавања и истраживања којим се тренутно бави првенствено је усмерено на андрагошко научно поље, демократски школски менаџмент, васпитање у спорту и педагошку евалуацију у савременом институционалном и ваниинституционалном васпитно-образовном раду.

Радови из области којој припада приједлог докторске дисертације:

Р. бр.	Аутори, наслов, издавач, број страница
1.	Јоргић Д. (2011). Интерактивно стручно усавршавање наставника. Филозофски факултет Бања Лука. Број страница 240.
2.	Јоргић Драженко, (2012). Образовање одраслих у слободном времену. Зборник радова Друштво знања и личност: путеви и странпутице (де)хуманизације. Бања Лука: Филозофски факултет. Број страница 19.
3.	Јоргић Д. (2015). Развој професионалних компетенција наставника. Универзитет у Бањој Луци, Филозофски факултет. Број страница 148.
4.	Јоргић Д. (2015). Модели стручног усавршавања наставника. GrafoMark, Лакташи. Број страница 131.
5.	Јоргић Драженко, (2015). Управљање информацијама и образовање у друштву које учи. Зборник радова са научног скупа „Наука и слобода“. Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву. Број страница 11.

IV ОЦЈЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

IV.1 Формулација назива тезе (наслова)

Информационе технологије у развоју професионалних компетенција наставника

Наслов тезе је подобан?

ДА НЕ

IV.2 Предмет истраживања

Примјена новог модела развоја и унапређења професионалних компетенција наставника путем континуиране примјене информационих технологија.

Предмет истраживања је подобан?

ДА НЕ

IV.3 Најновија истраживања познавања предмета дисертације на основу изабране литературе са списком литературе

Два најактуелнија рада из области која осликава предмет представљеног истраживања су акционо истраживање Богнара (2008) *Могућност остваривања улоге учитеља – акцијског истраживача посредством електроничког учења* и експериментално истраживање Јоргића (2011) *Интерактивно стручно усавршавање наставника*.

Богнар истиче да се у школама јавља се нездовољство постигнутим стањем, а разлози томе крију се у немогућности школског система да прати друштвене промјене. Школе могу бити квалитетне уколико стално критички испитију стање постојеће праксе и проналазе модусе за њено стално унапређивање. По Богнaru, битан чинилац промјна у школама чине унутрашњи потенцијали, односно учитељи који морају мијењати начин стручног усавршавања. Идеја Богнarovог истраживања је оспособљавање учитеља за остваривање акцијских истраживања путем електронског учења, чиме настоји афирмисати стваралчки и истраживачки приступ унапређењу науке и праксе. Овај вид учења подразумјева објављивање образовних садржаја, размјену, сарадњу, прикупљање истраживачких података, а све то путем информационих технологија. У овом пројекту учествовало је 14 учитеља и стручних сарадника, који су путем система Мудл утврђивали проблем истраживања на темљу анализе наставе, израђивали план акционих истраживања, радили истраживања, оцењивали, објављивали и презентовали извјештаје истраживања. Истраживање је показало да електронско учење није доволно уколико се учитељима жели помоћи у преузимању улоге акционог истраживача, због тога су се користили други видови помоћи. Ипак, електронско учење омогућило је континуитет у учењу, сарадњу и комуникацију учесника.

Истичући недостатке постојећег процеса стручног усавршавања наставника, а вођен чињеницом позитивних резултата интерактивног учења код ученика, Јоргић је експериментално истраживао ефекте континуираног интерактивног стручног усавршавања наставника основних школа. Једногодишње истраживање је извршено у унутаршкоском моделу стручног усавршавања наставника, где је 307 испитаника подјељено у двије подједнаке групе (експерименталну и контролну). Циљ овог истраживања био је испитати ефикасности утицаја интерактивног стручног усавршавања наставника на њихове преференције о стручном усвашавању уопште у односу на утицај уобичајеног (традиционалног) стручног усавршавања наставника. Резултати истраживања

су показали да наставници експерименталне групе (који су стручно усавршавање радили по интерактивном моделу) имају знатно изражије вриједносне оријентације и образовне потребе у погледу стручног усавршавања, као и мотивисаност о плану и програму стручног усавршавања од наставника контролне групе, односно наставника који су били укључени у традиционални модел стручног усавршавања.

- Alibabić, Š. (1994): *Funkcionalna pismenost i samoobrazovanje*. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta u Beogradu.
- Alibabić, Š., Ovesni K. (2005). Upravljanje profesionalnim razvojem nastavnika, *Inovacije u nastavi br.2, Učiteljski fakultet, Beograd*.
- Anderson, T. (2004) Teaching in an online learning context, Theory and practice of online learning, Athabasca university, Canada, pp. 271-294.
- Baym, N. (1998). The emergence of on-line community. U knjizi Jones, S. (ur.), *Cybersociety 2.0: Revising computer-mediated communication and community*. London, New Delhi: SAGE Publications.
- Bedeković, V. (2009): *Kreativnost kao profesionalna kompetencija i perspektive doživotnog obrazovanja nastavnika*, Zagreb: Učiteljski fakultet.
- Bjekić, D, Bjekić, M, Dunjić-Mandić, K, Jaćimović, T, Tolić, N i sar, (2008). Karakteristike profesionalnog delovanja nastavnika odnos prema inovacijama.
- Bjekic, D., Krneta, R., Miloševic, D. (2008). *Kompetencije za e-nastavu u sistemu profesionalnih kompetencija nastavnika osnovne škole*, Inovacije u nastavi, Beograd XXI(2): 7-20.
- Bognar, L., Bognar, B: (2007). Kreativnost učitelja kao značajna kompetencija nastavničke profesije. *Zbornik radova Kompetencije i kompetentnost učitelja*, Osijek: Filozofski fakultet.
- Bognar, B. (2008). Mogućnost ostvarivanja uloge učitelja – akcijskog istraživača posredstvom elektroničkog učenja. Doktorska disertacija. Filozofski fakultet u Zagrebu.
- Bogosavljević, R. (2010). *Ličnost i kompetencije učitelja u društvu znanja*. Beograd: Educa.
- Boritko, Nikolaj Mihajlovič. (2005). Humanističke osnove tehnologizacije profesionalnog obrazovanja pedagoga. *Pedagogija* 60(2):201–11.
- Vasilijević, D. (2006). Usavršavanje nastavnika na daljinu. U *Andragogija na početku trećeg milenijuma*, priredili Šefika Alibabić i Aleksandra Pejatović, 403–16. Beograd: Filozofski fakultet i Institut za pedagogiju i andragogiju.
- Vizović-Vizek, V. (2005). Cjeloživotno obrazovanje učitelja i nastavnika: višestruke perspektive Zagreb, Institut za društvena istraživanja, Biblioteka Znanost i društvo; 15.
- Vizek-Vidović, V. (2009). *Kompetencije i kompetencijski profil u učiteljskoj inastavničkoj profesiji*, Zagreb: Filozofski fakultet.
- Vlahović, B. (2002). Pripremanje i usavršavanje nastavnika kod nas. *Pedagogija* 40(3):46–62.
- Đorđević, R. (2004). Aktivno učenje u funkciji povećanja stučnih kompetencija nastavnika. *Nastava i vaspitanje* 4-5 (436-440), Beograd: Ministarstvo prosvete i sporta.
- European Commission (2000). A Memorandum on Lifelong Learning. SEC(2000) 1832. <http://www.bologna-berlin2003.de/pdf/MemorandumEng.pdf>.
- European Commission (2003). Implementation of “Education & Training 2010” Work Programme. Validation of non-formal and informal learning contribution of the Commission Expert Group. http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/non-formal-and-informal-learning_en.pdf.
- Eurydice (2002). *Key topics in education in Europe. Vol. 3. The teaching profession in Europe: profile, trends and concerns. Report I: Initial training and transition to working life. General lower secondary education*. Brussels: Eurydice <<http://www.eurydice.org/>>.
- Jonassen, D.H., Peck, K.L, and Wilson, B.G. (1999) Learning with Technology: A constructivistic perspective. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, Inc.

- Јоргић, Д. (2011). Интерактивно стручно усавршавање наставника. Филозофски факултет Бања Лука.
- Јоргић, Драженко, (2012). Образовање одраслих у слободном времену. Зборник радова Друштво знања и личност: путеви и странпутице (де)хуманизације. Бања Лука: Филозофски факултет.
- Јоргић, Д. (2015). Развој професионалних компетенција наставника. Универзитет у Бањој Луци, Филозофски факултет.
- Јоргић, Д. (2015). Модели стручног усавршавања наставника. GrafoMark, Лакташи.
- Јоргић, Д. (2015). Управљање информацијама и образовање у друштву које учи. Зборник радова са научног скупа „Наука и слобода“. Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву.
- Kalina, B. (2004). O nastavničkoj kompetenciji sveučilišnih nastavnika. *Metodički ogledi*, 11, Zagreb: UNESCO.
- Kam Hou Vat (2009) Conceiving a learning organization model for online education, Encyclopedia of Distance Learning, Second Edition, Information Science Reference, New York, USA, pp.391-397.
- Kim, K. J., & Bonk, C. J. (2006). The future of online teaching and learning in higher education. *Educause Quarterly*, 29(4), pp. 22-30.
- Kostadinović, M. Bundalo, D. Bundalo, Z. Popović, B.: "Estimation of control performances of integrated wirelesshart network", Proceedings of International Conference TMT2011, Prague, Czech Republic, September 2011., pp.957-960.
- Kostović - Vranješ, V., Ljubetić, M. (2008). Kritične тачке педагошке компетенције учитела. *Život i škola*, 20 (147-162), Osijek: Filozofski fakultet.
- Кундачина, М. (2007). Теоријско-методолошки приступи у проучавању и истраживању стручног усавршавања наставника“. У: *Образовање и усавршавање наставника – историјски аспект*. Ужице: Учитељски факултет, стр. 281–292.
- Lazarus, B. D. (2003) Teaching courses online: How much time does it take? *JALN*, 7(3) pp. 47-54.
- Lončarić, D., Pejić-Papak, P. (2009). Profiliranje учителских компетенција. *Odgajne znanosti* 11, Rijeka: Учитељски факултет.
- Mavrak, M., Hajdapašić, L. (2012), *Informacijska pismenost i pedagoško obrazovanje nastavnika*, Zbornik radova sa 6.savjetovanja o reformi visokog obrazovanja, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo.
- Makević, S. (1981). Rad školskog pedagoga na profesionalnom usavršavanju nastavnika. *Nastava i vaspitanje* 2:307–15.
- Manović, L. (2001). *Metamediji*. Beograd: Centar za savremenu umetnost.
- Milijević, S. (1991). *Nastavnik u uslovima savremenih promjena*. Banja Luka: Pedagoška akademija u Banja Luci.
- Milijević, S. (2005). Istraživanja u metodici nastave – osnov usavršavanja nastavnika. *Inovacije u univerzitetskoj nastavi*, Banja Luka: Filozofski fakultet u Banja Luci.
- Mohamed Ally (2004). Foundations of Educational Theory for Online Learning, Theory and Practice of Online Learning, Athabasca University, Canada.
- Nadrljanski, Đ. (2000). Obrazovni softver-hipermedijalni sistemi, Univerzitet u Novom Sadu.
- Nadrljanski, Đ., Soleša, D. (2002.). Informatika u obrazovanju. Учитељски факултет, Sombor.
- Nesbit, J., Winne, P. (2008). Tools for learning in an information society, Children's learning in a digital world, Blackwell Publishing, pp. 173-218.
- Николић, Р. (2008). Усавршавање наставника унутар школе“. *Образовање и усавршавање наставника – облици и модели*. Ужице: Учитељски факултет, стр. 107–120.
- Ninkovic, B. (2005). *Savremena obrazovna tehnologija i funkcije nastavnika*, Nastavnik i savremena obrazovna tehnologija, zbornik br. 3 Tehnologij, informatika, obrazovanja, Beograd, Institut za pedagoška istraživanja.

- Ogienko, O., Rolyak, A. (2009). *Model of Professional Teachers Competences Formation: European Dimension*, Teacher Education Policy in Europe (TEPE) Network, TEPE 2009 Conference, Umea University.
- Petrović, D. (2007). Od društvenih mreža do umreženog društva: Jedan osvrt na makro mrežni pristup u sociologiji, Sociologija, br.2.
- Pešikan, A. (2002). Profesionalni razvoj nastavnika-šta je tu novo? *Institut za psihologiju, Filozofski fakultet, Beograd*.
- Pritchard, P. (2007). Effective teaching with Internet technologies - Pedagogy and practice, Paul Chapman Publishing.
- Rosandić, R., Pešić, J., Pavlovska, T., Hadži Jovančić, N., Zindović Vukadinović, G. (2002). Obrazovanje i profesionalni razvoj nastavnika. *Kvalitetno obrazovanje za sve – put ka razvijenom društvu*. Beograd: Ministarstvo prosvete i sporta.
- Savićević, M. D. (2007). *Osobenosti učenja odraslih*. Beograd: Zavod za udžbenike.
- Stamatović, J. (2006). Stručno usavršavanje kao segment profesionalnog razvoja nastavnika – proces i potrebe. *Nastava i vaspitanje* 4 (473-482), Užice: Školska uprava.
- Стаматовић, Ј. (2006). *Програми и облици стручног усавршавања наставника*. Београд: Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета у Београду.
- Stewart, P. (2009). Facebook and Virtual Literature Circle Partnership in Building a Community of Readers. *Knowledge Quest*, 37(4), 28-33.
- Stojanović, A., Prtljaga, S. (2010). *Promene u stručnom osposobljavanju nastavnika kao doprinos „društvu znanja“*, Beograd: Učiteljski fakultet.
- Suzić, N. (2004). Naša škola u odnosu na kompencije za XXI vek, *Pedagoška stvarnost* 3-4, Banja Luka: Narodna biblioteka.
- Sučević, V., Cvjetičanin, S., Sakač, M (2011). Obrazovanje nastavnika i učitelja u evropskom konceptu kvalitetnog obrazovanja zasnovanom na kompetencijama“, *Život i škola* 25 (11 – 23), Sombor: Pedagoški fakultet.
- Sohnesen, T.P., Blom, A. (2005). *Is Formal Lifelong Learning a Profitable Investment for All of Life? How Age, Education Level, and Flexibility of Provision Affect Rates of Return to Adult Education in Colombia*, World Bank series: Policy Research Working Paper Series, No. 3800.
- TTA (1999). Ways Forward with ICT: Effective Pedagogy using Information and Communications Technology in Literacy and Numeracy in Primary Schools. London: TTA.
- Thackray, L., Good, J., Howland, K. (2010). Learning and teaching in virtual worlds: Boundaries, Challenges and Opportunities, Researching learning in virtual worlds, Springer, pp.139-158.
- Filipović, D. (1992). Obrazovanje učitelja u kontekstu koncepcije o permanentnom obrazovanju. *Pedagogija* 3-4:125–32.
- Huang, J. S., Yang, S. H., Huang, Y., & Hsiao, I. T. (2010). Social Learning Networks: Build Mobile Learning Networks Based on Collaborative Services. *Educational Technology & Society*, 13(3), 78-92.
- Huges, A. J. (2004). Supporting the online learner, Theory and practice of online learning, Athabasca university, Canada, pp. 367-384.
- Campbell, D., Berge L. Z. (2009). Teaching style in the online classroom, Encyclopedia of Distance Learning, Second Edition, Information Science Reference, New York, USA.

Избор литературе је одговарајући?

ДА НЕ

IV.4 Циљеви истраживања

Циљ истраживања је сагледати постојећу природу и квалитет професионалног развоја наставника, односно професионалне компетенције наставника из области примјене информационих технологија, покушати унаприједити њихове ИТ компетенције,

унаприједити унутрашњу и међушколску сарадњу формирањем микро и макро заједница учења као и културу школе са аспекта професионалног развоја, а све путем примјене одређених савремених информационих технологија.

Циљеви истраживања су одговарајући?

ДА НЕ

IV.5 Хипотезе истраживања: главна и помоћне хипотезе

Главна хипотеза:

Претпостављамо да ће двогодишња обука наставника основних школа за коришћење ИТ и њихова примјена у професионалне сврхе унаприједити неке од професионалних компетенција.

Помоћне хипотезе:

Претпостављамо да природа и квалитет тренутног професионалног развоја наставника, уопште, као и путем ИТ није на задовољавајућем нивоу.

Претпостављамо да ће наставници након истраживања (проекта) показати знатно виши ниво компетенција у примјени ИТ (е-базе података, е-енциклопедија, е-књига, е-часописа, е-библиотека, e-mail-a, e-курсева, вебинара, образовних портала, Facebook-a, YouTube-a, Twitter-a, Moodle-a ...). у образовне сврхе.

Претпостављамо да ће унапређене ИТ компетенције наставника утицати на унапређење основних компетенција (педагошких, психолошких, дидактичких и методолошких), као и уже стручних компетенција (које у основи имају одређену научну дисциплину).

Претпостављамо да ће код наставника акционо истраживање изазвати повећано интересовање за примјену ИТ у процесу професионалног развоја.

Претпостављамо да ће истраживање допринијети унапређењу професионалних односа унутар школе као и између школа.

Очекује се да ће учесници током истраживања критички промишљати о својим дотадашњим вриједностима, што ће резултирати промјенама у позитивном смислу и на личном нивоу и наставној пракси.

Хипотезе истраживања су јасно дефинисане?

ДА НЕ

IV.6 Очекивани резултати хипотезе

Очекујемо да ће наставници бити задовољни примјеном новог начина развоја професионалних компетенција, да ће унаприједити, првенствено, ИТ компетенције, на основу којих ће бити мотивисанији и конкретнији у унапређењу осталих професионалних компетенција. Такође, очекујемо да ће се овим моделом развоја професионалних компетенција унаприједити односи према професионалном развоју на личном и колективном нивоу.

Очекивани резултати представљају значајан научни допринос?

ДА НЕ

IV.7 План рада и временска динамика

Ово истраживање ће представљати комбинацију експерименталног и неексперименталног истраживања, које ће се извршити у оквиру једне групе наставника, која ће бити подвргнута иницијалном тестирању и више финалних тестирања (на крају сваке фазе истраживачког процеса). План акционог истраживања одвијаће се у неколико фаза. Неке активности предвиђене планом истраживања одвијаће се у различитом периоду тако да између њих неће бити могуће назначити јасну границу (нпр. успостављање и

одржавање платформе Moodle и критичка рефлексија).

Планиране активности

Припремна фаза и активности унутар ње:

- Иницијални састанци са руководством основних школа на простору града Источно Сарајево (незванично обављени),
- Успостављање и одржавање система Moodle на званичном сајту основне школе „Соколац“ (од јануара 2017 до краја 2018.),
- Оснаживање водитељског тима (педагог, истраживач, вође група) (од јануара 2017 до половине фебруара 2017),
- Иницијални састанци са потенцијалним учесницима у истраживању/пројекту (од јануара до фебруара 2017),
- Организовање првог стручног скупа са учесницима истраживања (једнодневни, јануар 2017).

Први циклус истраживања:

Циљ: упознати учеснике са карактеристикама и могућностима Мудл платформе и обучити их да се користе њоме.

Активности:

- Прикупљање иницијалних података о потребама, ставовима, познавању и интензитету коришћења ИТ у функцији професионалног развоја (анкетирањем - упитници отвореног и затвореног типа, интервјуисањем (лицем у лице) - стандардизованим интервјуима, скалама процјене), фебруар 2017,
- Прикупљање података о досадашњим искуствима у стручном усавршавању, односима према промјенама, о пројекту развијања професионалних компетенција путем ИТ, опису радних услова (интервјуисањем – нестандардним интервјуима), фебруар , 2017.
- Радионица – теретско упознавање са карактеристикама и могућностима примјене образовне платформе Мудл (5 сати, фебруар 2017),
- Обука наставника за примјени платформе Мудл (5-10 сати, фебруар 2017),
- Представљање и упознавање учесника истраживања/пројекта на платформи Мудл (фебруар 2017),
- Анализа оспособљавања наставника за коришћење платформе Мудл (март 2017.),
- Анализа резултата добијених путем интервјуа и анкетирања, (март 2017.),
- Презентација резултата истраживања, (март 2017).

Други циклус:

Циљ: дефинисање полазних вриједности на основу добијених резултата у првом циклусу и утврђивање проблема истраживања.

Активности:

- Дефинисање полазних вриједности и рјешавање етичких проблема (март 2017),
- Утврђивање проблема истраживања (март 2017),
- Израда плана дјеловања (април 2017),
- Остваривање критичко-рефлексивног приступа од стране свих учесника (април 2017),
- Формирање „критичког пријатељства“ путем система Мудл или неке од ИТ које одаберу учесници (април 2017),
- Израда извјештаја истраживања у текстуалном облику (мај, 2017),
- Израда извјештаја у PowerPointu или Sway (мај, 2017),
- Прикупљање података (анкетирањем и интервјуисањем) о реализацији ове фазе и дотадашњих активности у пројекту (видео снимци, фотографије, групни и појединачни интервјуи, истраживачки дневник, сугестије критичких пријатеља).

- Израда извјештаја.

Трећи циклус:

Циљ: оспособљавање за примјену ИТ.

Активности:

- Формирање микро заједнице учења на принципу актива, тријада или по међусобно договореном критерију (фебруар 2017),
- Одабир одређених ИТ и упознавање са њиховим карактеристикама искористивим у образовању,
- Обука за примјену одобраних ИТ,
- Прво „финално“ прикупљање података о потребама, ставовима и познавању коришћења ИТ у функцији професионалног развоја (видео снимци, фреквенција комуникације на форумима, анкетирањем - упитници отвореног и затвореног типа, интервјуисањем (лицем у лице) - стандардизованим интервјуима, скалама процјене,
- Самопроцјена нивоа оспособљености наставника за примјени поједињих ИТ,
- Заједно критичко процјењивање стварног стања, сугестије критичких пријатеља,
- Израда извјештаја у дигиталној форми.

Четврту циклус:

Циљ: рад на материјалима из професионалне оријентације.

Активност:

- Иницијално прикупљање података о професионалним образовним потребама, мотивацији, ставовима,
- Инцијално прикупљање података (самопроцјењивањем) о основним и уже стручним компетенцијама,
- Одабир области и тема недостајућих за стицање додатних вјештине,
- Коришћење одређених извора на интернету и прикупљање образовних материјала,
- Формирање макро заједнице учења (скуп свих микро заједница учења који ће међусобно, путем ИТ, размјењивати образовне садржаје),
- Сачињавање презентације и презентовање радова на Мудл-у,
- Размјена мишљења и критике на форуму у оквиру Мудла,
- Размјена презентација и евалуација од стране других учесника на Мудл-у,
- Сублимација свих радова и објављивање на платформи Мудл,
- Прикупљање финалних података о професионалним образовним потребама, мотивацији, ставовима, основним и ужестручним компетенцијама,
- Израда извјештаја у дигиталној форми и његова презентација,
- Анализа урађеног од стране учесника и истраживача, сугестије критичких пријатеља и дефинисање нове проблемске ситуације и плана активности за нареди циклус... .

С обзиром на промјенљивост плана акционих истраживања нисмо у могућности дати потпун план рада по фазама, јер ће на њега утицати и сами учесници пројекта/истраживања. У почетку активности учесника и водитеља истраживања/пројекта одвијаће се у просторијама школе и у непосредном контакту (радионице, предавања, обука и сл), а касније (послије обуке за коришћење информационих технологија), прикупљање података и већина активности одвијаће се путем ИТ.

Кандидат ће бити директно укључен у спровођење свих планираних активности у оквиру истраживања/пројекта и биће у сталном контакту са учесницима (заједно са њима ће учествовати у пројекту, вршиће директно прикупљање података: интервјуисање, анкетирање, изводити обуку за примјену ИТ, водити дневник истраживања, сачињавати извјештаје истраживања и слати их „критичким пријатељима“, заједно са водитељима прикупљати образовне информације и вршити дистрибуцију према наставницима, заједно

са водитељима истраживања: вођама група и педагозима формираће микро заједнице учења – нпр. наставници једног актива или тријаде унутар једне школе би чинили једну такву заједицу, затим формирати макро заједицу учења – радити да повезивању микро заједица учења из више школа у једну заједничку и сл.)
С обзиром на то да је за акциона истраживања тешко одредити крај истраживачког процеса, ипак смо планирали да се оно заврши до краја 2018. године.

План рада и временска динамика су одговарајући?

ДА НЕ

IV.8 Метод и узорак истраживања

У овом истраживању планирано је да се користе сљедеће методе и припадајуће технике:

- метода теоријске анализе (техника: анализе садржаја)
- дескриптивна метода (технике: анкетирање, интервјуисање, скалирање, триангулација)
- метод константног упоређивања (технике: анкетирање, интервјуисање)
- акциона (дјелатна) метода (технике: анализа садржаја, анкетирање, интервјуисање).

Инструменти: за потребе овог истраживања сачинићемо и користити властите инструменте уз претходну проверјеру њихових метријских карактеристика (упитници-затвореног и отвореног типа, скале процјене Ликертовог типа, унтервјуи – стандардизовани и дубински).

Узорак: Наставници (предметне и разредне наставе) основних школа у оквиру града Источно Сарајево (односно у основним школама у општинама: Соколац, Пале, Источна Илиџа, Источно Ново Сарајево, Источни Стари Град). С обзиром на то да се ради о добровољном учешћу и дуготрајном процесу, планирано је да у пројекту учествује минимално по десет наставника из сваке школе, односно, око 70 наставника.

Метод и узорак су одговарајући?

ДА НЕ

IV.9 Мјесто, лабораторија и опрема за експериментални рад

Мјесто обављања истраживања биће подјељено у двије сфере: реалну и виртуелну. Реално мјесто истраживања обавиће се у основним школама у оквиру наведених општина, а виртуелно мјесто истраживања обавиће се путем онлајн платформе за учење *Moodle*, која ће бити инсталисана у оквиру веб-странице Основне школе „Соколац“ и других информационих технологија (електронска пошта, веб конференције, Твiter, Фејсбук и сл.)

Услови за експериментали рад су одговарајући?

ДА НЕ

IV.10 Методе обраде података

Квантитативне податке ћемо обрадићемо помоћу статистичког програма SPSS 20. у складу са задовољавањем претпоставки за примјени статистичких техника. Квалитативну анализу података (подаци учесника који су на ИТ платформама објављивали поруке, видео записи, радове и сл) урадићемо на основу алата програма на којима су квалитативни подаци сачувани (хијерархијски приказ наслова, порука, видео-записа, фотографија, имена аутора), што ће допринијети разумјевању процеса и постигнутих унапређења. За квалитативну анализу података користићемо рачунарски програм КАР (квантитативна анализа података), који планирамо надоградити у образовну платформу *Moodle*. Обрада обје врсте података ће служити у сврху бољег сагледавања и разумијевања појаве, а не утврђивања узрочно-посљедичних веза.

Предложене методе су одговарајуће?

ДА НЕ

В ЗАКЉУЧАК

Кандидат је подобан	ДА	НЕ
Тема је подобна	ДА	НЕ

Образложење (до 500 карактера):

Кандидат је коректно представио идејни пројекат акционог истраживања поткријепљен чињеницом да исти прати савремене андрагошке и информационе трендове. То доказује и на основу два објављена рада из исте области. Како кандидат испуњава све законске оквире сматрамо да је кандидат Жарко Арбића заједно са темом подобан за израду докторске дисертације.

Датум: 15.10.2016

проф. др Драженко Јоргић, ванредни професор, педагошке науке/андрагогија,
Филозофски факултет Бања Лука,
Предсједник комисије

проф. др Душанка Бундало, ванредни професор, рачунарске науке и информационе технологије, Филозофски факултет Бања Лука,
Члан 1

Проф. др Мирјана Маврак, ванредни професор, педагошке науке/андрагогија,
Филозофски факултет Сарајево,
Члан 2